

ΟΜΙΛΙΑ
ΤΟΥ ΠΡΩΗΝ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ
ΚΩΣΤΑ ΣΗΜΙΤΗ

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΣΤΗ ΒΟΥΛΗ
ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟ

Τετάρτη, 21 Δεκεμβρίου 2005

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Ο προϋπολογισμός και η συζήτησή του έχουν συγκεκριμένη λειτουργία. Είναι και μια πυξίδα για την κοινωνία, για τους επιχειρηματίες, για όλους τους φορείς της οικονομικής δραστηριότητας. Με βάση τον προϋπολογισμό προσδιορίζουν τους σχεδιασμούς τους, παίρνουν αποφάσεις, προβλέπουν τις οικονομικές πρωτοβουλίες τους. Με βάση τον προϋπολογισμό η κοινωνία διαμορφώνει εμπιστοσύνη, καταναλώνει και επενδύει. Ο προϋπολογισμός αποτελεί λοιπόν οδηγό και ως οδηγός οφείλει να είναι αξιόπιστος, αν θέλει να βοηθήσει τη σταθερότητα και την ανάπτυξη.

Η σημερινή κυβέρνηση αδιαφορεί όμως για την αξιοπιστία του προϋπολογισμού της. Προβάλλει το συλλογισμό ότι όταν η Ε.Ε. ζητήσει πρόσθετα μέτρα, που έχουν προαναγγελθεί, θα κάνει ό,τι είναι αναγκαίο. Θεωρεί δηλαδή η κυβέρνηση ότι θα μπορεί όποτε και όπως θέλει να τακτοποιεί τους λογαριασμούς στο πλαίσιο της λογοδοσίας της προς την Ε.Ε. Στόχος λοιπόν για την κυβέρνηση δεν είναι να καταστήσει σαφείς τις οικονομικές προοπτικές του τόπου, αλλά αποκλειστικά και μόνο να εγκριθεί από τη Βουλή ένα κείμενο που εκπληρώνει τον τύπο του προϋπολογισμού.

Είναι φανερό λοιπόν ότι η κυβέρνηση αδιαφορεί παντελώς για τον ρόλο του προϋπολογισμού ως καθοδηγητή των οικονομικών εξελίξεων, ως δημιουργού αξιοπιστίας, ως πλαίσιο που προάγει τη σταθερότητα και την ανάπτυξη και εξασφαλίζει τη συνδρομή των οικονομικών παραγόντων και της κοινωνίας. Η κυβέρνηση αδιαφορεί για συγκροτημένη και στοχευμένη πορεία της οικονομίας. Θεωρεί ότι η οικονομική πορεία είναι αποκλειστικά δική της υπόθεση και όχι και των εργαζομένων και επιχειρηματιών και ο λόγος που οφείλει να δώσει είναι ο ελάχιστος δυνατός, ο απαραίτητος για να εκπληρωθούν οι τύποι και μόνο. Δεν την ενοχλεί ότι ο προϋπολογισμός είναι εικονικός, ότι δεν πρόκειται ποτέ να εφαρμοσθεί όπως άλλωστε δεν εφαρμόσθηκε και ο προηγούμενος προϋπολογισμός.

Η στάση της κυβέρνησης δείχνει απεριόριστη αλαζονεία. Επιδιώκει μόνο και μόνο να εξυπηρετήσει εκλογικές και πολιτικές σκοπιμότητες, να κατασκευάσει εικόνες ώστε να χειριστεί τα δικά της προβλήματα και όχι τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η χώρα. Είναι λυπηρό ότι σε μια περίοδο, που θα έπρεπε η Ελλάδα να συγκλίνει στη διαχείριση των δημοσίων οικονομικών όλο και περισσότερο προς τις αναπτυγμένες χώρες της Ένωσης, η Ελλάδα αποκλίνει. Και αποκλίνει σε κάτι πολύ βασικό σε

άμεση σχέση με το μέλλον της: την ποιότητα χειρισμού των δημοσίων πραγμάτων. Αντί να δημιουργούνται πρότυπα ευθύνης δημιουργούνται πρότυπα «ωχαδερφισμού» και ανευθυνότητας.

Δεν είναι μόνο ο προϋπολογισμός που υποβαθμίζει τους πολιτικούς θεσμούς αλλά και πολλές άλλες ενέργειες της κυβέρνησης. Ο τρόπος που σχεδιάζονται, αναγγέλλονται και συζητούνται οι δήθεν μεταρρυθμίσεις, όχι μόνο δεν αίρει στον πολίτη την αμφιβολία, αν η επιδιωκόμενη αλλαγή εξασφαλίζει οφέλη για το κοινωνικό σύνολο αλλά ενισχύει αυτή την αμφιβολία και δημιουργεί επιπλέον ένα πρόσθετο εμπόδιο για την όποια μελλοντική προσπάθεια αλλαγής. Από τις κυβερνητικές ενέργειες γίνεται φανερό ότι δεν υπάρχει η αναγκαία προεργασία, η όποια μελέτη, αξιολόγηση και προετοιμασία εφαρμογής. Επικρατεί απεριόριστη προχειρότητα. Ενισχύεται έτσι η αντίληψη του πολίτη ότι το κράτος δρα αποσπασματικά και με πολιτική ιδιοτέλεια και ως εκ τούτου είναι δικαιολογημένη η δυσπιστία του. Χρωματίζεται έτσι αρνητικά και η προσπάθεια κάθε μελλοντικής μεταρρύθμισης.

Το κόστος της αποτυχίας της κυβέρνησης δεν αφορά δυστυχώς μόνον τη Νέα Δημοκρατία. Αφορά όλους μας, τη χώρα. Η χώρα υποβαθμίζεται, χάνει διαπραγματευτική

δύναμη, σπαταλά τους πόρους της και περιορίζει τις δυνατότητές της, όταν η κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας δημιουργεί προβλήματα στη σχέση της χώρας με την Ένωση, ανακαλεί δηλώσεις, δεν πραγματοποιεί προγράμματα, δείχνει ανακολουθία λόγων και πράξεων. Ζήσαμε τις συνέπειες της απογραφής. Είδαμε ότι όσα επιπόλαια η σημερινή κυβέρνηση φόρτωσε στην προηγούμενη κυβέρνηση με την αδικαιολόγητη βεβαιότητα ότι δεν πρόκειται να υπάρξει για την ίδια επίπτωση, την παρέσυραν σε μια δίνη. Έτσι με τις ενέργειές της, χωρίς να το καταλάβει, έπαιξε κι έχασε ό,τι είχε η χώρα ως κεφάλαιο. Όπως παρατήρησε το γνωστό περιοδικό Economist σε ένα σχόλιο για την κυβερνητική πολιτική: «Στην Ευρωζώνη το να υποβαθμίζεις τον προκάτοχό σου, σημαίνει να υποβαθμίζεις τη χώρα σου». Η κυβέρνηση μας οδήγησε έτσι σε καθεστώς επιτήρησης και σε μια πρωτόγνωρη για τη χώρα κατάσταση όπου η έγκριση του προϋπολογισμού από τη Βουλή είναι αδιάφορη και η ισχύς του εξαρτάται από το τι θα πει το ECOFIN το Γενάρη ή και αργότερα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η Ελλάδα πρέπει να βελτιώσει κατά πολύ τις δυνατότητές της ώστε να μπορέσει να παρακολουθήσει τις εξελίξεις σ'

ένα κόσμο όπου η ανάπτυξη και παραγωγικότητα κινούνται ανοδικά με γρήγορους ρυθμούς. Χρειάζονται επιλογές που αλλάζουν ουσιαστικά προς το καλύτερο το επίπεδό μας στην τεχνολογία, στο εκπαιδευτικό σύστημα, στην επιχειρηματική ικανότητα, στον τρόπο διακυβέρνησης και τη λειτουργία του κράτους. Σ' όλα αυτά τα θέματα στο διάστημα διακυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας είδαμε μόνο πρόχειρες και αναποτελεσματικές παρεμβάσεις. Οπισθοδρομήσαμε.

Ο ρυθμός ανάπτυξης έχει μειωθεί σε σχέση με τα τελευταία χρόνια της οκταετίας. Η Νέα Δημοκρατία διαψεύστηκε στην πρόβλεψή της ότι θα επιτύχει ρυθμό ανάπτυξης 5%. Και ο σημερινός, χαμηλότερος από άλλοτε ρυθμός, οφείλεται σε μεγάλο βαθμό σε έργα και προγράμματα, που είχαν σχεδιασθεί από το ΠΑ.ΣΟ.Κ.. Αν δεν υπήρχαν θα ήταν πολύ χαμηλότερος. Ο ρυθμός των επενδύσεων έχει μειωθεί. Μειώθηκαν επίσης οι πόροι για τις δημόσιες επενδύσεις κατά 1 ολόκληρη ποσοστιαία μονάδα του ΑΕΠ. Περιορίστηκε η ταχύτητα απορρόφησης του Γ' ΚΠΣ. Τα στοιχεία που παρουσιάστηκαν στην Επιτροπή Παρακολούθησης στις 8 Δεκεμβρίου δείχνουν ότι η Ελλάδα αντιμετωπίζει σοβαρό κίνδυνο απώλειας πολλών δισεκατομμυρίων ευρώ λόγω των μεγάλων καθυστερήσεων στην πορεία υλοποίησης των έργων. Το

ισοζύγιο των ξένων άμεσων επενδύσεων, τις οποίες κατά τη Νέα Δημοκρατία δεν επιδίωκε το ΠΑ.ΣΟ.Κ. και θα επεδίωκε η ίδια, εξελίχθηκε κατά το πρώτο δεκάμηνο του 2005 αρνητικά. Η εκροή ήταν μεγαλύτερη από την εισροή.

Είναι τυχαίες οι εξελίξεις αυτές; Όχι. Αιτία είναι το γεγονός ότι η σταθερότητα της οικονομίας, η προβλεψιμότητα των εξελίξεων, ο αποτελεσματικός έλεγχος των ελλειμμάτων και του υψηλού πληθωρισμού συναντούν όλο και περισσότερες δυσκολίες. Τα δημόσια έσοδα υποχώρησαν, το δημόσιο χρέος αυξήθηκε. Ο πληθωρισμός έφτασε τα επίπεδα του 4%, οι διαθέσιμοι πόροι έχουν μειωθεί, η χώρα προσφεύγει σε περισσότερο δανεισμό και όπως δείχνει το παράδειγμα αυτού του προϋπολογισμού που συζητάμε και των τιτλοποιήσεων, που επρόκειτο να γίνουν και δεν έγιναν, η αντιμετώπιση των οικονομικών θεμάτων έχει περιορίσει δραματικά την προβλεψιμότητα των εξελίξεων. Τη χρονιά που μας έρχεται διαγράφεται για πρώτη φορά εδώ και χρόνια η προοπτική οι αυξήσεις των συντάξεων και των μισθών των δημοσίων υπαλλήλων να είναι τελικά κατώτερες του ρυθμού του πληθωρισμού. Η κυβέρνηση μετά από μακρά περίοδο απραξίας, προχώρησε το καλοκαίρι σε αλλαγές στο ασφαλιστικό και στο εργασιακό που επιβάρυναν το κοινωνικό σύνολο και πάντως εξυπηρετούσαν τις επιχειρήσεις. Όπως και τις

επιχειρήσεις εξυπηρέτησαν οι μόνες μειώσεις φορολογικών συντελεστών που έγιναν. Οι μεταρρυθμίσεις, ήταν αντιμεταρρυθμίσεις. Στην εκπαίδευση είδαμε να επαναλαμβάνεται ο φαύλος κύκλος των πρόχειρων παρεμβάσεων. Είδαμε την αναμόρφωση των σχολικών προγραμμάτων σε παραδοσιακή κατεύθυνση. Για την έρευνα, την τεχνολογία, την προσαρμογή της χώρας στη νέα εποχή δεν υπήρξαν αξίες λόγου κινήσεις.

Το αποτέλεσμα όλων αυτών είναι ότι η πραγματική σύγκλιση με τις αναπτυγμένες χώρες της Ένωσης που αποτελούσε στόχο για τη χώρα έχει λησμονηθεί. Ο στόχος που διαμορφώνεται όλο και πιο έντονα στην αντίληψη των πολιτών είναι «η επιβίωση», σε μια χώρα όπου όλοι αισθάνονται ότι τα πράγματα πηγαίνουν χειρότερα. Η μεγάλη πλειοψηφία των πολιτών της χώρας δεν προσβλέπει σε τίποτε που να μπορεί να τους δώσει μια αισιοδοξία. Το εκφράζει απερίφραστα σε όλες τις δημοσκοπήσεις.

Οπισθοδρόμηση δεν υπάρχει μόνο στην οικονομική και κοινωνική πολιτική. Στην εξωτερική πολιτική η κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας ακολούθησε μια τελείως διαφορετική προσέγγιση στις ελληνοτουρκικές σχέσεις.

Κατά τη κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας είναι πολύ προτιμότερος ένας χαλαρός χειρισμός, που επιτρέπει, όποτε έρθει η ώρα, να αξιοποιηθούν οι δυνατότητες της στιγμής, η πίεση προς την Ευρωπαϊκή Ένωση, η προσφυγή στη διεθνή κοινότητα ή το βέτο. Αυτή η προσέγγιση της επιτρέπει να μην αντιταχθεί στον αγγλοατλαντικό συνασπισμό που επιδιώκει την ομαλή και γρήγορη πρόοδο των ενταξιακών διαπραγματεύσεων της Τουρκίας. Η αντίληψη της κυβέρνησης την οδήγησε στην εγκατάλειψη ενός βασικού άξονα της εξωτερικής πολιτικής της οκταετίας, την ένταξη των ελληνοτουρκικών θεμάτων στη διαδικασία ρύθμισης σχέσεων Ευρωπαϊκής Ένωσης-Τουρκίας. Ο χειρισμός αυτός κινδυνεύει να οδηγήσει σε νέες περιπέτειες με την Τουρκία η οποία θα θελήσει να ξεκαθαρίσει σε διμερή βάση κάθε θέμα που θεωρεί ως εκκρεμότητα.

Η κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας ακολούθησε επίσης μια νέα κατεύθυνση στην ευρωπαϊκή πολιτική της χώρας. Προτίμησή της είναι μια «ευρωατλαντική» πολιτική, η αποστασιοποίησή της από τη Γερμανία και τη Γαλλία τόσο ως προς τις ενοποιητικές τους προσπάθειες όσο και ως προς την επιδίωξη δημιουργίας ενός ευρωπαϊκού πόλου στις διεθνείς σχέσεις. Επιλογή της είναι η συνεργασία με τις ευρωπαϊκές χώρες που επιδιώκουν μια κοινή στάση

Ευρωπαϊκής Ένωσης και ΗΠΑ και ως εκ τούτου η αποδοχή της πολιτικής της χαλαρής διακυβερνητικής συνεργασίας. Όλα αυτά αποτελούν κατά τη δικιά μας άποψη μια πολιτική στασιμότητας. Ο τρόπος διαπραγμάτευσης και το αποτέλεσμα της διαπραγμάτευσης για το Δ΄ ΚΠΣ έδειξε, ότι το τι θα μας συμβεί εξαρτάται από τις πρωτοβουλίες άλλων, εν προκειμένω εξαρτήθηκε από τις πρωτοβουλίες της Ισπανίας, της Πορτογαλίας και της Γερμανίας και όχι από δικούς μας χειρισμούς.

Οι πολίτες έχουν συνείδηση, ότι λύσεις των προβλημάτων τους απαιτούν μακρόχρονη προσπάθεια και προσεγγίζονται βαθμιαία. Αλλά θέλουν ταυτόχρονα να δουν τη χώρα σε μια πορεία που δημιουργεί τη βεβαιότητα, ότι η κυβέρνηση καταπιάνεται ουσιαστικά μ' αυτά. Αυτό δεν συμβαίνει. Η αίσθηση που επικρατεί είναι ότι οι κατακτήσεις των τελευταίων ετών ανατρέπονται από τη χωρίς πυξίδα συμπεριφορά της κυβέρνησης που επιτείνει τις αδυναμίες και τα αρνητικά φαινόμενα.

Πρόκειται μήπως για υπερβολές; Τι ζήσαμε στη διάρκεια αυτού του χρόνου; Ζήσαμε το ναυάγιο των κυβερνητικών προσπαθειών στη ρύθμιση του θέματος που η ίδια η κυβέρνηση είχε αναγορεύσει ως κυρίαρχο θέμα πολιτικής,

το βασικό μέτοχο. Ζήσαμε την εκστρατεία κατά της διαπλοκής και της διαφθοράς να βαλτώνει γιατί οι κυβερνητικοί σταυροφόροι αποδείχθηκαν ιδιαίτερα ευάλωτοι στη διαπλοκή και στη διαφθορά. Ζήσαμε όσους υποκριτικά επαγγέλλονταν αξιοκρατία να περιορίζουν κατά το δυνατόν τις αντικειμενικές διαδικασίες πρόσληψης. Είδαμε έκπληκτοι να ανοίγουν τελωνεία προς εξυπηρέτηση λαθρεμπόρων και να επιδοτούνται με κρατικά χρήματα τηλεοπτικά κανάλια, που διώκονταν για απάτες. Είδαμε τις κατασκευαστικές εταιρείες σε οικονομική κρίση, την αγορά ακινήτων άνω-κάτω για να αυξηθεί η είσπραξη φόρων με επαπειλούμενες και αναβαλλόμενες αυξήσεις φόρων, την δήθεν εξυγίανση του ασφαλιστικού συστήματος με ρυθμίσεις σε βάρος των συνταξιούχων του ΙΚΑ. Ο κατάλογος αυτός θα μπορούσε να αναφέρει πολλά ακόμη αρνητικά γεγονότα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η κυβέρνηση έχει προσανατολίσει τον αυτόματο πιλότο στον οποίο ελλείπει ιδεών και πολιτικής βασίζεται σε μια σταθερή καθοδική τροχιά γιατί κυρίαρχος στόχος της είναι η επάνοδος στο πελατειακό κράτος, η διασφάλιση της εξουσίας της, η αναβίωση συντηρητικών προτύπων και η εξυπηρέτηση μόνο των κοινωνικών ομάδων που τη

στηρίζουν. Γιατί κυρίαρχος στόχος της είναι ό,τι την εξυπηρετεί και όχι ό,τι εξυπηρετεί τη χώρα. Χρειάζεται διαφορετική πορεία. Η κυβέρνηση και τα στελέχη της δεν είναι ικανά γι' αυτή τη διαφορετική πορεία. Σας καλώ γι' αυτό να καταψηφίσετε τον εικονικό αυτό προϋπολογισμό.